

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1634/2015
24.12.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Браниславе Апостоловић, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер-Поповић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца Д.В. из П., кога заступа пуномоћник М.Т., адвокат из В., против тужене Републике Србије, Министарство правде, Управа за извршење кривичних санкција Казнено поправни затвор за малолетнике у Ваљеву, кога заступа Државно правобранилиштво, Одељење у Ваљеву, ради накнаде штете, и уплате доприноса, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 бр. 285/2015 од 29.05.2015.године, у седници већа одржаној дана 24.12.2015.године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 бр. 285/2015 од 29.05.2015.године у делу којим је преиначена првостепена пресуда, одбијен тужбени захтев за накнаду штете у висини разлике плате и доприноса за период јануар 2007.године до јануара 2011.године, и одлучено о трошковима поступка и у укинутом делу предмет враћа истом суду на поновно суђење.

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 бр. 285/2015 од 29.05.2015.године у преосталом делу.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Краљеву П1 бр. 365/2014 од 11.09.2014.године у ставу један изреке, констатовано је повлачење тужбе у делу захтева за поништај као незаконите тачке 2. решења туженог од 23.02.2007.године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио накнаду штете у висини разлике плате, пореза и доприноса за период од јануара 2007.године до јануара 2011.године и обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 114.060,00 динара.

Апелациони суд у Београду је пресудом Гж1 бр. 285/2015 од 29.05.2015.године у ставу првом изреке преиначио првостепену пресуду у ставу другом изреке, тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио накнаду штете у висини разлике плате и доприноса за период јануар 2007.године до јануара 2011.године, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 114.060,00 динара. Ставом другим изреке укинута је првостепена пресуда у делу става другог изреке да се обавеже тужена

да тужиоцу на име утврђене разлике у плати у укупном износу од 411.877,51 динар изврши уплату пореза и у том делу је тужба одбачена. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове поступка по жалби у износу од 12.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби, као неоснован.

Против другостепене пресуде тужилац је преко пуномоћника из реда адвоката изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и предложио да Врховни касациони суд одлучи о ревизији у смислу члана 404. ЗПП, обзиром на различито одлучивање судија у Републици Србији, који истоврсне захтеве као што је тужиочев усвајају.

Како је тужба у предметном спору поднета 20.01.2011.године, али је првостепена пресуда већ укидана, решењем другостепеног суда од 24.04.2014.године и у поновном поступку другостепена пресуда је донета 29.05.2015.године, за одлучивање о ревизији тужиоца релевантне су одредбе важећег Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11 ... 55/14) на основу члана 506. став 2. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/11) и члана 23. Закона о изменама и допунама ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 55/14).

По одредби члана 403. став 2. тачка 2. важећег ЗПП, ревизија је увек дозвољена када је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одлучио о захтевима странака, а по тачки 3 истог члана када је укинуо простепену пресуду и одлучио о захтевима странака, што је овде случај, те није било потребе да се о ревизији тужиоца одлучује као о посебној ревизији у смислу члана 404. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП одлучио да је ревизија тужиоца делимично основана.

Према утврђеном чињеничном стању решењем туженог број 121-679-111/07-04/01 од 23.02.2007.године, тужилац је распоређен на радно место организатора производње и удруживања у служби за обуку и упошљавање у КП за малолетнике у Ваљеву, које је разврстано у звање саветника, те му је одређена VIII платна група, трећи платни разред и коефицијент у висини од 2,79 за обрачун и исплату плате од 01.01.2007.године. Исти коефицијент је увећан за 10% по основу стажа осигурања, које се рачуна са увећаним трајањем са степеном увећања 12/16, тако да укупан коефицијент тужиоца износи 3,07, а ово решење је донето на основу члана 7, 8. и 9. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција.

Одлуком Уставног суда I У 63/07 од 20.12.2010.године, утврђено је да је одредба члана 7. став 3. наведене Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плате у Управи за извршење заводских санкција није у складу са Уставом и законом. Затим је решењем тужене од 10.02.2011.године тужилац распоређен на радно место организатор производње и одржавања у служби за обуку и упошљавање у КПЗ за малолетнике у Ваљеву и разврстан у звање саветника, коме је одређена VIII платна група, трећи платни разред са коефицијентом од 2,79 за обрачун и исплату плате од 17.01.2011.године, увећан за 30% по основу стажа осигурања који се рачуна са увећаним трајањем, а који има степен увећања 12/16 са укупним коефицијентом који износи 3,63. Разлика припадајуће разлике плате

од 01.01.2007.године до 14.01.2011.године за увећање од још 20% у односу на претходним решењем признато увећање од 10% износи 411.877,51 динар.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев и досудио му појединачно одређене месечне новчане износе за утужени период на име разлике плате, пореза и доприноса са каматом од доспелости сваког појединачног наведеног доспелог износа закључујући да тужилац има право на накнаду штете у смислу члана 172. ЗОО јер је штета проузрокована тужиоцу доношењем неуставног акта од стране органа тужене.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужене преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев тужиоца за накнаду штете и уплату доприноса наводећи да је тужена поступила у складу са одредбама важеће Уредбе када је тужиоцу исплаћивала умањени коефицијент (10%), а да је тужена после доношења одлуке Уставног суда променила решење тужиоцу и утврдила му зараду са увећаним коефицијентом (30%) за убудуће почев од 14.01.2011.године, обзиром да одлуке Уставног суда немају ретроактивно дејство и да је у смислу члана 61. став 1. Закона о Уставном суду тужилац имао право да тражи измену раније донетог појединачног акта, а не да подноси тужбу суду за накнаду штете. Тужбу у делу захтева за уплату пореза одбацио је са позивом на одредбу члана 16. став 1. и 2. ЗПП јер одлучивање о овом делу захтева не спада у судску надлежност.

Ревизијом тужиоца основано се указује да је другостепени суд одлучујући о основу тужбеног захтева тужиоца за накнаду штете и уплату доприноса погрешно применио материјално право.

Наиме према одредби члана 263. Закона о извршењу кривичних санкција („Службени гласник РС“ бр. 85/05) директору управе и запосленима стаж осигурања се може рачунати у увећаном трајању тако да се сваких 12 месеци ефективно проведених у обављању послова рачуна највише 16 месеци стажа осигурање, да се лицима из става 1. овог члана коефицијент увећа сразмерно степену увећања стажа осигурања до 30%, да висину коефицијента за обрачун и исплату плата у Управи утврђује Влада и да радна места на којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем споразумно утврђују министар надлежан за правосуђе и министар надлежан за послове пензијског и инвалидског осигурања.

Како члан 7. став 3. Уредбе о коефицијентима за обрачун и исплату плата у Управи за извршење заводских санкција („Службени гласник РС“ бр. 16/07) на основу које је увећање коефицијента тужиоцу било 10% уместо 30% како је то предвиђено законом, није у сагласности са Уставом и законом, што је утврђено одлуком Уставног суда од 20.12.2010.године, јер је Влада Уредбом уредила разлике у звањима и коефицијентима за државне службенике у Управи која могу бити предмет само законског уређења и то Закона о извршењу кривичних санкција као посебног закона, што се и по оцени Врховног касационог суда сматра неправилним радом органа, тужена је на основу одредбе члана 172. ЗОО дужна да накнади штету проистеклу доношењем неуставне и незаконите Уредбе на основу које је тужиоцу утврђен мањи коефицијент за обрачун плата од оног утврђеног Законом.

Погрешан је зато став Апелационог суда у Београду, да је тужилац неправилно користио судску заштиту подношењем тужбе редовном суду, а да претходно није користио правно средство прописано чланом 61. став 1. Закона о Уставном суду, јер да би се користио овај прописани правни пут неопходно је постојање коначног или правноснажног појединачног аката, а у конкретном случају о непризнавању права на тражено увећање коефицијента исти није донет. Осим Одлуке о утврђивању умањеног коефицијента од 23.02.2007.године, на основу које је вршен обрачун исплата плате тужиоцу до 14.01.2011.године, када му је за убудуће признат увећани коефицијент, ни Уставни суд није доносио одлуку о начину откалњања последица наведене неуставне Уредбе, нити је Влада Републике Србије као орган тужене у оквиру својих овлашћења обезбедила извршење наведене одлуке Уставног суда за спорни период неуставног и незаконитог умањења коефицијента за обрачун плате тужиоцу. Зато тужилац има право на подношење тужбе за накнаду штете редовном суду, а о захтеву ове тужбе надлежан је да одлучује суд опште надлежности у смислу члана 1. ЗПП.

Како због погрешне примене материјалног права о основу тужбеног захтева тужиоца другостепени суд не садржи релевантне разлоге у погледу обима настале штете Врховни касациони суд је на основу овлашћења из члана 414. став 2. ЗПП укинуо побијану другостепену пресуду и одлучио као у изреци под један.

Обзиром да је укинута другостепена пресуда у погледу одлучивања о главном тужбеном захтеву, укинута је и одлука другостепеног суда којим је одлучено о трошковима поступка, о којима ће суд одлучити одлучујући о главној ствари.

Правилно је међутим, другостепени суд укинуо првостепену пресуду и одбацио тужбу тужиоца у делу захтева за уплату пореза на износ разлике у плати, јер се не ради о надлежности суда за одлучивање у овом делу захтева, будући да се према Закону о пореском поступку и пореској администрацији порези наплаћују у пореском поступку који води Пореска управа.

На основу изложеног Врховни касациони суд је применом члана 414. став 1. у вези са чланом 420. став 6. ЗПП одлучио као у изреци под два.

**Председник већа-судија,
Бранислава Апостоловић,с.р.**